

“การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL”

ไปใช้ในการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5*

"PROMOTING A SYSTEM-WIDE SAFE SCHOOL ENVIRONMENT USING THE PLODPAI MODEL" TO BE IMPLEMENTED IN SCHOOL SAFETY OPERATIONS IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE NAKHON RATCHASIMA PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 5

สมเกียรติ ชิดไธสง

Somkiat Chidthaisong

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Graduate school, Western University, Bangkok, Thailand

Corresponding author E-mail: schidthai5741@gmail.com

*Tel: 083-356-8291

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” ไปใช้ในการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้แทนชุมชน จำนวน 206 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวม สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า สภาพการดำเนินงานและปัญหามีความใกล้เคียงกันใน 3 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ความสะอาดมีความปลอดภัยตามบริบทของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติในสถานศึกษา และด้านความปลอดภัยลดความเสี่ยงและการรับรู้ปรับตัว 2) ผลการประเมินการดำเนินงานการใช้นวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 พบว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 มีผลการประเมินระดับคุณภาพ 3 ขึ้นไป ในทุกประเด็นและทุกตัวชี้วัด และ 3) ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้นวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้นวัตกรรมของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัย, ปลอดภัย โมเดล, ความปลอดภัยในสถานศึกษา

Abstract

This research aims to develop an innovative approach to "Promoting a System-wide Safe School Environment Using the PLODPAI MODEL" for implementation in school safety initiatives within the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 5. This mixed-methods research involved a sample of 206 individuals: school administrators, teachers, and community representatives, selected using the Krejcie-Morgan model for sample size determination. Key informants were seven school principals or acting principals, selected using purposive sampling. Research instruments included questionnaires and interviews. Statistical analysis included mean, standard deviation, and content analysis. The findings revealed that: 1) The current and desired state of promoting safe schools within the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 5 showed a high mean for the current state and the highest mean for the desired state. Problems and operational conditions were similar in three areas: school building and facility safety according to the school context, disaster management within schools, and safety risk reduction, awareness, and adaptation. 2) The evaluation of the implementation of the innovative approach in schools was also conducted. The study found that schools under the jurisdiction of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 5 achieved a quality level of 3 or higher in all aspects and indicators. Furthermore, the evaluation of satisfaction with the use of innovations by schools under the jurisdiction of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 5 revealed that overall satisfaction with the use of innovations by schools was at the highest level.

Keywords: Promoting Safe Schools, Safe Model, School Safety

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ มีวัตถุประสงค์หลักในการเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตของคนทุกช่วงวัย จากภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ อาทิเช่น ภัยที่เกิดจากความรุนแรงของมนุษย์ (Violence) ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident) ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิด (Right) ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ (Unhealthiness) (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561) ประกอบกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนไว้ 4 แนวทางหลัก ประกอบด้วย การบูรณาการการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติเข้าสู่กระบวนการวางแผนในทุกระดับ การเสริมสร้างขีดความสามารถในการเตรียมความพร้อมและรับมือภัยพิบัติโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาระบบการจัดการภัยพิบัติในภาวะฉุกเฉินด้วยระบบเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพและฐานข้อมูลมาตรฐานที่เชื่อมโยงได้ และการพัฒนาระบบการฟื้นฟูบูรณะหลังการเกิดภัยพิบัติให้ตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ประกอบกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา 6 ยุทธศาสตร์หลัก โดยตระหนักถึงความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ทั้งการปฏิวัติดิจิทัล การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ปัญหาการติดกับดักรายได้ปานกลาง และภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น นอกจากนี้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม 2547 ได้กำหนดให้รัฐต้องคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเด็กและเยาวชนอย่างเท่าเทียมโดยไม่เลือกปฏิบัติ และให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็น

สำคัญ ทั้งนี้ กรอบนโยบายและกฎหมายดังกล่าวล้วนเป็นรากฐานสำคัญในการส่งเสริมความปลอดภัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศอย่างยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายเร่งด่วน (Quick Win) 7 วาระ โดยให้ความสำคัญกับเรื่องความปลอดภัยของผู้เรียน และกำหนดให้เป็นวาระที่ 1 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) โดยจัดให้มีรูปแบบ วิธีการ หรือกระบวนการในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มีความสุข และได้รับการปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ รวมถึงการสร้างทักษะให้ผู้เรียนมีความสามารถในการดูแลตนเองจากภัยอันตรายต่าง ๆ ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคม และนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็น "การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ" (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นพัฒนาระบบ และกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาจากภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี สามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ ส่งเสริมความปลอดภัยสร้างความมั่นใจให้สังคม เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยแก่นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

เพื่อให้การป้องกัน ดูแล ช่วยเหลือหรือเยียวยา และแก้ไขปัญหาที่มีความเป็นเอกภาพ มีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบ สามารถแก้ไขปัญหาและบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างยั่งยืนด้วยการบริหารจัดการตามขอบข่ายความปลอดภัยของสถานศึกษา 4 กลุ่มภัย ดังนี้ 1) ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ (Violence) 2) ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident) 3) ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right) 4) ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพ ทางกายและจิตใจ (Unhealthiness) มาตราการ 3 ป ได้แก่ ป้องกัน ปลูกฝัง และปราบปราม ให้เกิดความปลอดภัยให้มากที่สุดและไม่ให้เกิดเหตุการณ์นั้นซ้ำอีก เพื่อสร้างความมั่นใจ และความเชื่อมั่นให้แก่นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป ในการที่จะได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และเกิดความปลอดภัยอย่างมั่นคงและยั่งยืน เพื่อให้แนวทางการปฏิบัติสอดคล้องและเป็นระบบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) จากสถิติข้อมูล การก่อเหตุล้วงละเมิดทางเพศ พบว่ากลุ่มคนที่ก่อเหตุการล้วงละเมิดทางเพศเด็กเป็นอันดับต้น ๆ คือ คนคุ้นเคย และเป็นบุคคลในครอบครัว ถึง 52.8 % บุคคลแปลกหน้าที่รู้จักผ่านทางช่องทางโซเชียลมีเดียกว่า 47.2 % การล้วงละเมิดทางเพศเด็ก (ไทยพีบีเอส (Thai PBS), 2566) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพักตร์ เลยกกลาง ได้ศึกษาการบริหารด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา พบว่าการจัดการด้านความปลอดภัยจากภัยความรุนแรงและอาชญากรรมยังอยู่ในระดับที่ต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล (สุพักตร์ เลยกกลาง, 2566)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของความปลอดภัยในสถานศึกษา จึงได้นำนวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” มาใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการบริหารจัดการการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา เพื่อสร้างความตระหนัก เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ปลูกจิตสำนึก เจตคติที่ดีในการดำเนินงานความปลอดภัยแก่นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา ตลอดจนการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย ให้แก่นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และการป้องกันปัญหาทางสังคมอย่างเป็นระบบแก่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ให้ปลอดภัยทุกแห่งด้วยการส่งเสริมให้นักเรียนมีความปลอดภัยในชีวิตจากภัยทุกรูปแบบ ตลอดจนส่งเสริมสุขภาวะที่ดี ทั้งในด้านปัจจัย อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนที่ปลอดภัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนานวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” ไปใช้ในการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mix Method Research) แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนานวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ดังนี้

1. การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนานวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ และบริบทที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการตรวจสอบยืนยันผลที่ได้จากการสอบถามการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม การสอบถาม ดำเนินการโดยสอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้แทนชุมชน จำนวน 206 คน ซึ่งแบบสอบถามผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับประเด็นในแบบสอบถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 1.00 มีความสอดคล้อง และเหมาะสม การสัมภาษณ์ ดำเนินการโดยนัดหมายผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำนวน 12 แห่ง ที่เป็นแบบอย่างแล้วดำเนินการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นแบ่งเป็นประเด็นหลัก 3 ประเด็น ได้แก่ 1) สภาพปัจจุบันในการส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ 2) สภาพปัญหาในการส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ และ 3) แนวทางการส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ

2. การพัฒนานวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” โดยจัดสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เพื่อวิพากษ์ วิเคราะห์ เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการปรับปรุงนวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” ให้มีความครอบคลุมและถูกต้องเหมาะสม ยกร่างนวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” นำนวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ แล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของนวัตกรรม นำคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่าเฉลี่ย แล้วนำไปเทียบกับระดับคุณภาพ จัดทำนวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ประกอบด้วย 1) P : Plan วางแผนการดำเนินงาน 2) L : Learn เรียนรู้ ศึกษาข้อมูล 3) O : Observe สังเกต ฝ้าดู ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น 4) D : DATA ข้อมูล 5) P : Publication การเผยแพร่ข้อมูล 6) A : Action การลงมือปฏิบัติ และ 7) I : Improve การติดตามการพัฒนา และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ที่มีการดำเนินงานการส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL ได้รับความคุ้มครองความปลอดภัยในทุกด้าน จนส่งผลให้ได้รับรางวัลสถานศึกษาปลอดภัย

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินผลการดำเนินการใช้นวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5

ผู้วิจัยได้ดำเนินการใช้นวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL”

ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. P: Plan (วางแผนการดำเนินงาน) ให้สถานศึกษาดำเนินการ ดังนี้
 - 1.1 แต่งตั้งคณะทำงาน และประชุมมอบหมายงานคณะทำงาน เพื่อให้ความรู้แก่บุคลากร
 - 1.2 ครูและนักเรียน ให้มีความรู้เกี่ยวกับภัย 4 กลุ่มภัย และแนวทางการดำเนินงานโดยใช้หลัก 3 ป
 - 1.3 คณะทำงานจัดทำแผนการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา
 - 1.4 ประชาสัมพันธ์กิจกรรมผ่านช่องทางการติดต่อสื่อสารและช่องทางต่าง ๆ เช่น การประชุม ผู้ปกครอง ผ่านพบ เว็บไซต์โรงเรียน Line Group และ Facebook
 - 1.5 สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งสถานศึกษา หน่วยงานภายนอก
 2. L: Learn (เรียนรู้ ศึกษาข้อมูล) ให้สถานศึกษาดำเนินการ ดังนี้
 - 2.1 คณะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดำเนินการความปลอดภัยสถานศึกษา
 - 2.2 ศึกษา เรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการจากคู่มือการส่งเสริมความปลอดภัยสถานศึกษา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้
 3. O: Observe (สังเกต ฝ้าดู ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น) ให้สถานศึกษาดำเนินการ ดังนี้
 - 3.1 แบ่งคณะทำงานออกเป็น 4 ทีม ประกอบไปด้วย คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) คณะกรรมการประสานงาน (ทีมประสาน) คณะกรรมการดำเนินงาน (ทีมทำ) คณะกรรมการสนับสนุน สร้างขวัญ และกำลังใจ (ทีมสนับสนุน)
 - 3.2 คณะทำงานแต่ละทีมฝ้าสังเกตภัยที่จะเกิดขึ้นทั้ง 4 กลุ่มภัย ได้แก่ 1) ภัยที่เกิดจากการใช้ ความรุนแรงของมนุษย์ (Violence) 2) ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident) 3) ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right) 4) ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพ ทางกาย และจิตใจ (Unhealthiness)
 - 3.3 ประเมินความเสี่ยง นำมาวิเคราะห์ หาแนวทางในการแก้ไข
 4. D: DATA (ข้อมูล) ให้สถานศึกษาดำเนินการนำข้อมูลมาให้ทีมงานในแต่ละทีมลงมือปฏิบัติ ในการแก้ไขปัญหา และความเสี่ยงที่พบในสถานศึกษา
 5. P: Publication (การเผยแพร่ข้อมูล) เมื่อสถานศึกษาดำเนินการครบตามระยะเวลา ที่กำหนดในแผน คณะทำงานนำเสนอผลการปฏิบัติงาน ข้อมูล รายละเอียดของดำเนินการงานต่อผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
 6. A: Action (การลงมือปฏิบัติ) ให้ผู้บริหาร คณะกรรมการตรวจสอบ ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และสรุปผลการดำเนินงาน
 7. I: Improve (การพัฒนาวิธีการทำงานจากการติดตาม) ให้ผู้บริหาร และคณะกรรมการร่วมดำเนิน ติดตาม การปรับปรุงแก้ไขผลการดำเนินงานที่ยังไม่สำเร็จ นำมาพัฒนาผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามเป้าหมาย ให้มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลสูงสุด และรายงานผลต่อสาธารณชนให้ได้รับทราบผลการดำเนินงาน
- แหล่งข้อมูล ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำนวน 175 แห่ง
- เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบประเมินผลการดำเนินการใช้นวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้ 1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) 2) สร้างแบบประเมินผลการดำเนินการใช้นวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” 3) นำแบบประเมินผลการดำเนินการใช้นวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาความสอดคล้อง เหมาะสมของแบบประเมิน โดยใช้ค่าดัชนี

ความสอดคล้อง (IOC) 4) นำคะแนนค่าความสอดคล้องของแบบประเมิน มาหาค่าเฉลี่ย ซึ่งจากการประเมิน พบว่า ได้ค่าเฉลี่ยความสอดคล้องของแบบประเมินเท่ากับ .960 แสดงว่าแบบประเมินมีความสอดคล้องเหมาะสม และ 5) จัดทำแบบประเมินฉบับสมบูรณ์ เพื่อเตรียมนำไปประเมินผลการดำเนินการใช้นวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำนวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” ไปใช้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำนวน 175 แห่ง ประเมินผลการดำเนินงานการใช้นวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 และนำผลการประเมินการดำเนินงานการใช้นวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล นำคะแนนประเมินผลการดำเนินงานการใช้นวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบโดยใช้ PLODPAI MODEL” หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้นวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ดังนี้

ประชากร คือ จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา 2,158 คน จำนวนนักเรียน 25,918 คน จำนวนผู้ปกครองและชุมชน 25,918 คน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้มาโดยใช้ตารางจซีและมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan D. W. , 1970) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของครูและบุคลากรทางการศึกษาจากประชากร 2,158 คน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนไม่น้อยกว่า 327 คน กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนจากประชากร 25,918 คน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนไม่น้อยกว่า 379 คน ผู้รายงานดำเนินการสุ่มอย่างง่ายได้จำนวน 380 คน กลุ่มตัวอย่างของผู้ปกครองและชุมชนจากประชากร 25,918 คน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนไม่น้อยกว่า 379 คน ผู้รายงานดำเนินการสุ่มอย่างง่ายได้จำนวน 380 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อนวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบโดยใช้ PLODPAI MODEL” เป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อนวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบโดยใช้ PLODPAI MODEL” ที่สร้างขึ้น เสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของแบบประเมิน โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) นำคะแนนค่าความสอดคล้องของแบบสอบถาม มาหาค่าเฉลี่ย ซึ่งจากการประเมินพบว่า ได้ค่าเฉลี่ยความสอดคล้องของแบบสอบถามเท่ากับ .90 แสดงว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้อง เหมาะสม และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อเตรียมนำไปสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อนวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบโดยใช้ PLODPAI MODEL”

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อนวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบโดยใช้ PLODPAI MODEL” ไปสอบถาม ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1,087 คน ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำนวน 327 คน นักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำนวน 380 คน และผู้ปกครองและชุมชน จำนวน 380 คน หลังการทดลองใช้นวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบโดยใช้ PLODPAI MODEL” แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อนวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบโดยใช้ PLODPAI MODEL” โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 มีผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการพัฒนานวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” ดังนี้

1.1 การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนานวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ดังแสดงในตารางที่ 1

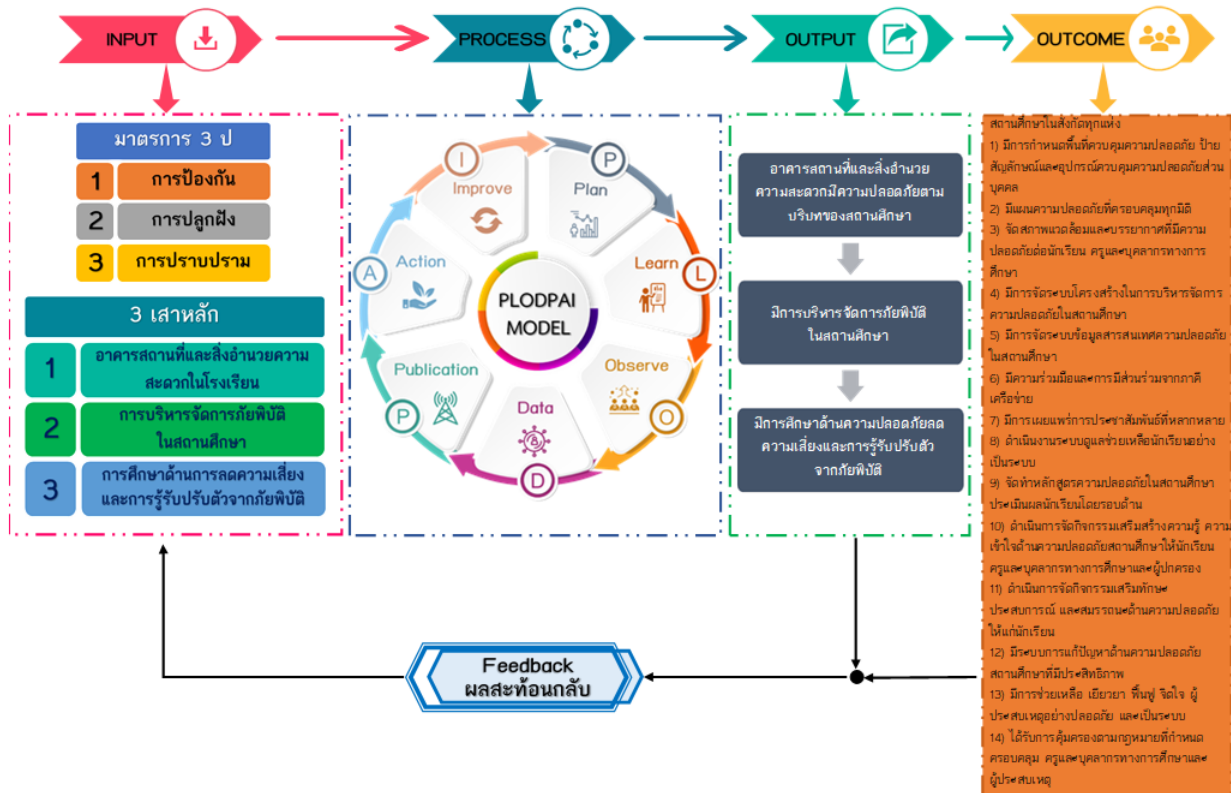
ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 n = 206

การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกมีความปลอดภัยตามบริบทของสถานศึกษา	3.55	0.63	มาก	4.83	0.76	มากที่สุด
2. ด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติในสถานศึกษา	3.90	0.62	มาก	4.82	0.71	มากที่สุด
3. ด้านการศึกษาความปลอดภัยลดความเสี่ยงและการรับรู้ปรับตัว	3.89	0.80	มาก	4.89	0.72	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	3.78	0.68	มาก	4.84	0.73	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ เป็นรายด้านพบว่า สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.68) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือ ด้านการศึกษาความปลอดภัยลดความเสี่ยงและการรับรู้ปรับตัว ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.80) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกมีความปลอดภัยตามบริบทของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.63)

สภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.73) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการศึกษาความปลอดภัยลดความเสี่ยงและการรับรู้ปรับตัว ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.72) รองลงมาคือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกมีความปลอดภัยตามบริบทของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.76) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.71)

1.2 การพัฒนานวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” โดยจัดสนทนากลุ่ม (Focus group) และยกเว้นนวัตกรรมการส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัย จากแนวคิดทฤษฎี ได้ออกแบบสร้างนวัตกรรม การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความปลอดภัยในชีวิตจากภัยอย่างรอบด้าน ตลอดจนส่งเสริมสุขภาวะที่ดี ทั้งในด้านปัจจัย บริบท อาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนทุกโรงเรียนสังกัด คือ “PLODPAI MODEL” เป็นกระบวนการในการส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ ดังภาพประกอบ 1

ภาพที่ 1 การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ “PLODPAI MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5

2. การประเมินผลการดำเนินการใช้นวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ผลการประเมินการดำเนินการใช้นวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 พบว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 มีผลการประเมินระดับคุณภาพ 3 ขึ้นไป ในทุกประเด็นการประเมินและทุกตัวชี้วัด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ข้อที่มีจำนวนสถานศึกษาอยู่ในระดับคุณภาพ 5 จำนวน มากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 2.4 สถานศึกษามีความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่าย ข้อที่ 3.2 สถานศึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านความปลอดภัย สถานศึกษาให้นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครอง และข้อที่ 3.6 สถานศึกษาได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายที่กำหนดครอบคลุม ครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้ประสบเหตุ ส่วนข้อที่มีจำนวนสถานศึกษาอยู่ในระดับคุณภาพ 5 จำนวนน้อยสุด คือ ข้อที่ 3.1 สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา ประเมินผลนักเรียนโดยรอบด้าน

3. การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้นวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้นวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.69) ผ่านเกณฑ์การประเมิน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 11 ข้อ อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 ข้อที่ 15 นักเรียน ครู บุคลากร

ทางการศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน มีความพึงพอใจต่อผลของการใช้นวัตกรรม“การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” (\bar{x} =4.69, S.D.=0.59) ลำดับที่ 2 ข้อที่ 2 สถานศึกษามีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การใช้นวัตกรรม“การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” ที่หลากหลาย (\bar{x} = 4.66, S.D.= 0.61) และลำดับที่ 3 ข้อที่ 1 สถานศึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการใช้นวัตกรรม“การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” ให้นักเรียนครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน (\bar{x} =4.59, S.D.=0.68) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 7 สถานศึกษามีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศความปลอดภัยในสถานศึกษา (\bar{x} =4.49, S.D.=0.70)

อภิปรายผล

จากสรุปผลการดำเนินงานการใช้วัตกรรมการส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยภาพรวม พบว่าสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า สภาพการดำเนินงานและปัญหาที่มีความใกล้เคียงกันใน 3 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกมีความปลอดภัยตามบริบทของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติในสถานศึกษา และด้านความปลอดภัยลดความเสี่ยงและการรับรู้ปรับตัว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 เป็นโรงเรียนขนาดเล็กถึงขนาดกลางที่ตั้งอยู่ในพื้นที่กึ่งชนบท มีข้อจำกัดด้านงบประมาณในการปรับปรุงอาคารสถานที่และระบบความปลอดภัยให้ได้มาตรฐานครบถ้วน โดยเฉพาะในด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งต้องใช้เงินลงทุนสูงและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าครูและบุคลากรจะมีความตระหนักด้านความปลอดภัยในระดับดี แต่ยังคงขาดความรู้เฉพาะทางในการบริหารจัดการภัยพิบัติและการประเมินความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในสถานการณ์ฉุกเฉินที่ต้องการการตัดสินใจที่รวดเร็วและถูกต้อง สอดคล้องกับนโยบายและการวางแผนการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 , พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) พร้อมทั้งนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับสภาพการทำงานของบุคลากร โดยบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม กำหนดบทบาท หน้าที่รับผิดชอบโครงการและกิจกรรมการจัดการความปลอดภัย ของโรงเรียนมีการกำหนดงบประมาณตามกลยุทธ์ส่งเสริมให้การดำเนินงานตามนโยบายและแผนของโรงเรียนบรรลุตามเป้าหมายมาตรการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) และสอดคล้องกับ วรรณงูยา ทวีสุข ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินการจัดสภาพแวดล้อมและการจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนสันติคีรีวิทยาคม อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า การจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนโดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี เช่นกัน สิ่งที่โรงเรียนควรคำนึง ได้แก่ การจัดทำป้ายเตือนเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา การจัดน้ำดื่มให้ถูกสุขลักษณะและติดตั้งอย่างปลอดภัยต่อการใช้งาน การแจ้งให้ผู้ปกครองทราบถึงนโยบายการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน และการจัดอบรมฝึกซ้อมป้องกันภัยพิบัติหรืออัคคีภัยเป็นประจำทุกปี (วรรณงูยา ทวีสุข, 2560)

2. ผลการประเมินการดำเนินงานการใช้วัตกรรมการส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่าสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 มีผลการประเมินระดับคุณภาพ

3 ขึ้นไป ในทุกประเด็นการประเมินและทุกตัวชี้วัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความสำเร็จดังกล่าวเกิดขึ้นเพราะ PLODPAI MODEL ได้รับการออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทเฉพาะของสถานศึกษาในสังกัด โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน วัดผลได้จริง และไม่เพิ่มภาระงานให้ครูและบุคลากรมากเกินไป ซึ่งต่างจากนวัตกรรมหลายประเภทที่ล้มเหลวในการนำไปใช้จริงเพราะขาดความยืดหยุ่นในการปรับใช้กับบริบทที่หลากหลาย อีกทั้ง ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำเชิงรุกในการขับเคลื่อนนโยบายความปลอดภัย โดยทำหน้าที่เป็นทั้งผู้กำกับนโยบาย ผู้ประสานความร่วมมือ และผู้สร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุริรา ใจหวัง ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ใน 3 ด้านโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาการจัดการบริการความปลอดภัยในโรงเรียนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก และการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง (สุริรา ใจหวัง, 2561) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Vicario Anna Diaz ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนในแคว้นคาตาลัน (Cztzlan) ประเทศสเปน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ตระหนักถึงหน้าที่รับผิดชอบของตนที่มีต่อการดูแลรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าจะมีกฎหมายและกฎระเบียบของโรงเรียนในสเปนถึงเรื่องการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย แต่ก็เป็นภาระยุ่งอย่างกว้าง ๆ โดยไม่ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ในเรื่องดังกล่าวโดยตรงอย่างแน่ชัด ซึ่งในเรื่องนี้ ผู้วิจัยกล่าวว่า การดูแลรักษาความปลอดภัยเป็นหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะต้องประสานความร่วมมือไปยังทุกคนในโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ ทั้งหมด แต่ในความเป็นจริงยังมีผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวนไม่น้อยมิได้กระทำตามบทบาทหน้าที่ดังกล่าว ซึ่งในเรื่องการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพนี้ มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การสนับสนุนอย่างเพียงพอจากผู้บริหาร การเพิ่มเวลาและทรัพยากร และการยกระดับการฝึกอบรมคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง (Vicario A. D., 2012)

3. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้นวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้นวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 11 ข้อ อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การที่นักเรียน ครู ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจต่อผลของนวัตกรรมในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่า PLODPAI MODEL สามารถสร้างผลลัพธ์ที่จับต้องได้และรับรู้ได้จริง ในชีวิตประจำวันของทุกกลุ่มเป้าหมาย เช่น สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยขึ้น อุบัติเหตุในโรงเรียนลดลง และการสื่อสารเรื่องความปลอดภัยที่ดีขึ้น และการที่การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศความปลอดภัยได้รับความพึงพอใจต่ำสุดนั้น สะท้อนถึงช่องว่างเชิงระบบ สถานศึกษายังขาดโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เพียงพอสำหรับการจัดการข้อมูลความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ และบุคลากรยังขาดทักษะด้านการจัดการข้อมูลและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในงานความปลอดภัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของจุฑามาศ เพิ่มพูน (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการจัดการความปลอดภัยและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการความปลอดภัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีการจัดการความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านระบบคุ้มครองเด็ก ด้านการเดินทางไป-กลับ ด้านกิจการการเรียน ด้านหลักสูตรความปลอดภัย และด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพและด้านแผนฉุกเฉินตามลำดับ 2) ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพลู

ตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพ ด้านระบบคุ้มครองเด็กและด้านกิจกรรมการเรียน 3) ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ผู้ปกครองที่เพศต่างกันโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยทางสถิติยกเว้นด้านการเดินทางไป-กลับ ด้านกิจกรรมการเรียน และด้านแผนฉุกเฉิน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (จุฑามาศ เพิ่มพูน, 2558) และสอดคล้องกับงานวิจัย Hidayati Nurul, et al. ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการกำหนดเขตปลอดภัยในโรงเรียน (school safety zone) การทำเครื่องหมายบนถนน (road marking) และสัญญาณจราจร (traffic signal) ต่อพฤติกรรมความเร็ว (speed behavior) ผลการศึกษาพบว่า การกำหนดเขตปลอดภัยในโรงเรียน การทำเครื่องหมายบนถนน และสัญญาณจราจร ช่วยให้ผู้ขับขี่รถยนต์พาหนะขับขี่ด้วยความระมัดระวังและลดความเร็วลง ซึ่งช่วยให้การเดินข้ามถนนมีความปลอดภัยมากขึ้น และอุบัติเหตุเกี่ยวกับการจราจรลดลงอย่างมีนัยสำคัญ (Hidayati, N. et al, 2012)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” ไปใช้ในการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ผู้วิจัยสรุปได้ ดังนี้ 1) สภาพและปัญหาการส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า สภาพการดำเนินงานและปัญหาที่มีความใกล้เคียงกัน มีการดำเนินงานใน 3 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกมีความปลอดภัยตามบริบทของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติในสถานศึกษา และด้านความปลอดภัยลดความเสี่ยงและการรับรู้ปรับตัว 2) ผลการประเมินการดำเนินงานการใช้นวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 มีผลการประเมินระดับคุณภาพ 3 ขึ้นไป ในทุกประเด็นการประเมินและทุกตัวชี้วัด และ 3) ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้นวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้นวัตกรรม “การส่งเสริมสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระบบ โดยใช้ PLODPAI MODEL” โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ มีดังนี้ 1) ควรมีการวิเคราะห์บริบท และความต้องการของโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียน 2) ควรมีการบูรณาการในการดำเนินงานด้านการพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ กับภารกิจอื่นๆ หรือโครงการอื่น ๆ ของโรงเรียน 3) แนวทางดำเนินงาน และกระบวนการบริหารงานของรูปแบบอาจมีการปรับ หรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับบริบทและขนาดของโรงเรียน ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้ 1) ควรมีการศึกษาวิจัยหรือติดตามผลการพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว หรือวิจัยติดตามผลในระยะยาว เพื่อเป็นสารสนเทศในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียน และ 2) ควรมีการศึกษาหรือวิจัย เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นองค์ความรู้ และสารสนเทศในการพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. เรียกใช้เมื่อ 27 มกราคม 2565 จาก <https://www.moe.go.th/360policy-and-focus-moe-2023/>
- จุฑามาศ เพิ่มพูน. (2558). สภาพการจัดการความปลอดภัยและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไทยพีบีเอส (Thai PBS). (2566). รู้เท่าทัน ป้องกัน การถูกล่วงละเมิดทางเพศ. เรียกใช้เมื่อ 30 มกราคม 2567 จาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/329587>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.
- วรวิญญา ทวีสุข. (2560). การประเมินการจัดสภาพแวดล้อมและการจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนสันติคีรีวิทยาคม อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี: 6(2), 53-64.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). เอกสาร “สพฐ.วิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” โดยท่าน ดร.อัมพร พินะสา เลขาธิการ กพฐ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2564). คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 - 2564. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพมหานครบริษัท : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุพักตร์ เลยกกลาง. (2566). การบริหารด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3(1), 465-474.
- Hidayati, N. et al. (2012). The Impact of School Safety Zone and Roadside Activities on Speed Behavior: the Indonesian Case. Social and Behavioral Sciences, 54, 1339-1349. <https://doi: 10.1016/j.sbspro.2012.09.848>.
- Krejcie, R. V. & Morgan D. W. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities”. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
- Vicario A. D. (2012). Safety management in Catalonia's schools. Social and Behavioral Sciences, 46, 3324-3328. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.06.060>.